

[Christmas Møller.]

delspolitisk og beskæftigelsesmæssigt, paa lignende Maade, som vi tidligere har stillet Forslag om. Vi vil naturligvis i det Udvalg, der bliver nedsat, komme med disse Forslag igen, og vi for vort Vedkommende vil da objektivt drøfte hele den økonomiske Situation, behandle Spørgsmaalene ud fra det Synspunkt, jeg her har nævnt, og jeg haaber, at det er Udvalget vil forme sig saaledes, at det er os, der kan overbevise Ministeren, og ikke omvendt. Jeg har ogsaa i høj Grad lagt Mærke til, at Ministeren i sin Forelæggelsestale udtalte, at han aldeles ikke brød sig om Systemet, at han nærmest var en stærk Modstander deraf; det kan altsaa ikke være af Kærlighedsgrunde, han saa skulde fastholde det.

Om de enkelte Ændringer, der er foreslaaet, har jeg nogle Bemærkninger at gøre. Selv om de i særlig Grad naturligvis hører hjemme under Udvalgsbehandlingen, vil jeg gerne her ved første Behandling fremsætte et Par af dem. Man kan jo ikke sige andet, end at den højtærede Minister, naar han er en Novice, er en Novice med Tillid til sig selv. Jeg synes nok, at den gældende Valutacentralordning har været temmelig stærk i administrativ Henseende og har givet Regeringen, Administrationen, overmaade stor Magt, men Ministeren synes ikke at have nok Magt, og det karakteristiske ved dette Lovforslag ses i § 8, sidste Punktum, hvori der staar, at naar der har været klaget paa den ene eller anden Maade, afgiver Nævnet Indstilling til Ministeren om, hvordan Klagen skal afgøres, og saa staar der — jeg citerer — i Punktum for sig: „Ministerens Afgørelse er endelig.“ Jeg synes egentlig ikke, Ministeren paa den Maade skulde have karakteriseret den nye politiske Situation her i Landet. Ministeren har Magt til at gennemføre denne Bestemmelse og derved unddrage, hvad der dog ellers er almindelig Ret, Borgerne den Beskyttelse, som Domstole kan give. Vi for vort Vedkommende vil under ingen Omstændigheder gaa med til en saadan Udvidelse af Ministerens Magt.

I § 3 hedder det, som allerede nævnt, at Ministeren paa egen Haand kan træffe forbrugsbegrænsende Foranstaltninger. Ministeren siger i sin Tale og har ogsaa i Bemærkningerne skrevet, at der hermed ikke er tænkt paa principielle Foranstaltninger som — Ministeren nævner f. Eks. tvangsmæssig Rationering af de enkelte Borgeres Brug af visse Varer, og han siger, at der ikke har været tænkt paa Forbrugsafgifter. Det sidste behøvede Ministeren

nu ikke at fortælle os, for der staar i Grundlovens § 46 — jeg beder om Lov til i Folketinget at citere Grundloven over for Ministeren: „Ingen Skat kan paalægges, forandres eller ophæves uden ved Lov“, saa Ministeren, som altsaa nok vil have megen Magt og stor Myndighed, behøver ikke at fortælle os, at der gennem denne foreslaaede Bestemmelse ikke kan indføres en ny Skattelov, for det kan man ifølge Grundlovens § 46 kun gøre ved Lov. Men det skal maaske ogsaa laves om ved den forestaaende Grundlovsændring? I hvert Fald maa man have Lov til at spørge Ministeren, naar han ikke har tænkt paa disse Ting, hvad han saa har tænkt paa. Han skriver et Par Ord om, at man i visse Tilfælde har truffet Aftaler om Varernes Pris. Det giver mig Anledning til at sige, at hvis det er Meningen at træffe saadanne Aftaler, aabnes der i Virkeligheden Adgang for et meget stort Indgreb, for dette vil altsaa sige, at man over for Organisationer eller enkelte handlende, eller hvem det kan være, vil kunne sige: I kan faa de og de Varer, hvis I binder jer til kun at tage den og den Pris eller til andre Betingelser, som stilles.

Derfor tror jeg for mit Vedkommende, at ogsaa denne Bestemmelse er af en saadan Karakter, at man maa stille sig meget tvivlende over for den, eller rettere sagt, jeg tror, at man maa være imod den. Med Hensyn til de private Vareudvekslinger erkender jeg, at Lysten til at fremme dem har vel i og for sig hos alle altid været stor, men Muligheden for i enkelte Tilfælde at misbruge saadanne Udvekslinger har været af en saadan Karakter, at der aldrig er blevet noget virkeligt ud af dem. Jeg ønsker ligesom det ærede Medlem Hr. Knud Kristensen at fremme de private Vareudvekslinger, naar disse foretages paa loyal og ordentlig Maade, og at de skal have et betydeligt Spillerum, og jeg forstaar Udtalelsen paa den Maade, at Ministeren er parat til at forhandle, om der ikke paa disse Omraader kunde gøres en Indrømmelse og en Lempelse. Jeg tror, det vil blive nødvendigt ogsaa i Anledning af de Ændringer, der ved § 3, sidste Stykke tilsigtes, i Udvalget at faa en Drøftelse af hele Importsørgsmaalet med Henblik paa Forholdet mellem Provins og Hovedstad og de overmaade vanskelige Spørgsmaal, som staar i Forbindelse hermed.

Bestemmelsen om Afgiften paa 2,5 pro mille tror jeg maa siges at være lidet gennemtænkt, ogsaa fordi den vil virke saa højst forskelligt paa de forskellige Arter af Varer, og nogle Steder maaske vil være dog nogen Byrde, andre Steder næsten ingen.